

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Лабораторія проєктів та ініціатив

СИЛАБУС

вибіркової дисципліни циклу професійної наукової підготовки
«Економічний аналіз та моделювання процесів сталого розвитку»

Підготовки доктора філософії
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальності 051 «Економіка»
Освітньо-наукової програми «Економіка сталого розвитку»

Розробник: Цимбалюк Ірина Олександрівна

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні лабораторії проєктів та ініціатив, протокол №2 від 31 серпня 2023 р.

Завідувач лабораторії: (Павліха Н. В.)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Економічний аналіз та моделювання процесів сталого розвитку» являє собою важливий елемент в системі підготовки докторів філософії зі спеціальності 051 Економіка ОНП Економіка сталого розвитку. Її актуальність визначається потребою у глибокому розумінні економічних процесів та їх впливу на сталість розвитку, що стає все більш актуальним у сучасному світі.

Метою дисципліни є надання здобувачам освіти комплексних знань і навичок у сфері економічного аналізу та моделювання, спрямованих на досягнення сталого розвитку. Основні завдання включають вивчення теоретичних основ економічного аналізу, оволодіння методами економічного моделювання, а також аналіз сучасних тенденцій у розвитку економіки та їх вплив на сталий розвиток.

Здобувачі освіти, які успішно вивчають цю дисципліну, здатні аналізувати економічні процеси, враховуючи їх взаємозв'язок і вплив на сталість розвитку, а також розробляти ефективні стратегії управління економічними ресурсами з урахуванням принципів сталого розвитку. Така підготовка є важливою для майбутніх докторів філософії з економіки в частині набуття ними компетентностей щодо формування та реалізації політики сталого розвитку на різних рівнях: від глобального до локального.

2. Мета навчальної дисципліни: отримання знань і навичок системного мислення щодо методологічних та методичних основ проведення аналізу, теоретичних знань з функціонування національної економіки за умов сталого розвитку та практичних навичок із моделювання процесів сталого розвитку.

Завдання – засвоєння теоретичних основ побудови альтернативних моделей розвитку та вироблення практичних навиків аналізу задля забезпечення науково-методичного підґрунтя опанування концепції сталого розвитку.

Результатом вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців належної компетентності з проведення економічного аналізу та моделювання процесів сталого розвитку. Формування у студентів PhD рівня здатностей до:

- розуміння базових принципів, методів і підходів сталого розвитку;
- використання методів і методик оцінювання з точки зору сталості створюваних проектів та обґрунтування рішень у професійній діяльності;
- орієнтування у моделях і системах оцінювання процесів сталого розвитку та використання показників сталості для моніторингу й аналізування економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- системного мислення з позицій збереження і відновлення життєпідтримувальних систем задля прогресивного і сталого розвитку суспільства та розуміння і застосування принципів сталого розвитку в наукових дослідженнях, професійній і соціальній (виробничій і побутовій) діяльності.

Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни. Вища математика. Статистика. Мікроекономіка. Макроекономіка. Оптимізаційні методи та моделі. Економетрія. Прогнозування соціально-економічних процесів.

У результаті вивчення курсу здобувачі освіти повинні:

Знати:

- сутність, цілі та методи економічного аналізу сталого розвитку країни;
- основні концептуальні засади сталого розвитку;
- основні структурні співвідношення національної економіки за умов сталого розвитку;
- методику аналізу сталого розвитку національного господарства;
- принципи та інструменти макроекономічної політики досягнення цілей сталого розвитку у відкритій економіці;
- особливості фінансування державних витрат для забезпечення процесів сталого розвитку;
- механізми забезпечення безпеки сталого розвитку держави та підприємств;
- теоретичні аспекти мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку;
- методи і спеціальні прийоми мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку;
- види, інформаційне забезпечення та організацію мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку;
- методичні підходи до оцінювання процесів сталого розвитку.

Вміти:

- абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик процесів сталого розвитку;
- використовувати різноманітні методи та інструменти економічного аналізу для оцінки сталого розвитку національного господарства;
- застосовувати знання про макроекономічну політику для досягнення цілей сталого розвитку в умовах відкритої економіки;
- аналізувати фінансування державних витрат та їхній вплив на процеси сталого розвитку;
- розробляти та оцінювати механізми забезпечення безпеки сталого розвитку на рівні держави та підприємств;
- проводити мікроекономічний аналіз процесів сталого розвитку, використовуючи відповідні методи та прийоми;
- організовувати та здійснювати інформаційне забезпечення для мікроекономічного аналізу сталого розвитку;
- оцінювати процеси сталого розвитку за допомогою різноманітних методичних підходів.

3. Опис навчальної дисципліни

Економічний аналіз та моделювання процесів сталого розвитку – вибіркова дисципліна

2 рік навчання, 3 семестр

70 годин/2,5 кредити

20/8 лекційних годин,

12/4 семінарських годин

66/54 годин самостійної роботи

Форма підсумкового контролю – залік

2 рік навчання, 4 семестр

70 годин/2,5 кредити

26/6 лекційних годин,

10/4 семінарських годин

66/56 годин самостійної роботи

Форма підсумкового контролю – екзамен

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Інклюзивна економіка</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3,4	5	150	2	46		22		132		Залік, екзамен
Заочна	2	3,4	5	150	2	14		8		110		Залік, екзамен

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усьо го	у тому числі						усьо го	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Методологічні основи макроекономічного аналізу та моделювання процесів сталого розвитку													
Тема 1. Концептуальні засади сталого розвитку	14	4	2			8	13	2						11
Тема 2. Основні структурні співвідношення національної економіки за умов сталого розвитку	14	4	2			8	13	2						11
Тема 3. Методика аналізу сталого розвитку національного господарства	14	4	2			8	14	2	2					10
Тема 4. Макроекономічна політика досягнення цілей сталого розвитку у відкритій економіці	14	4	2			8	13	1	1					11
Тема 5. Аналіз фінансування державних витрат для забезпечення процесів сталого розвитку	14	4	4			6	13	1	1					11
Разом за ЗМ1	70	20	12			38	66	8	4					54
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Методологічні основи мікроекономічного аналізу та моделювання процесів сталого розвитку													
Тема 6. Механізм забезпечення безпеки сталого розвитку держави та підприємства	14	6	2			6	14	2						12
Тема 7. Теоретичні аспекти мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку	14	6	2			6	13	1	1					11

Тема 8. Методи і спеціальні прийоми мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку	14	6	2			6	13	1	1			11
Тема 9. Види, інформаційне забезпечення та організація мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку.	14	4	2			8	13	1	1			11
Тема 10. Методичні підходи до оцінювання процесів сталого розвитку	14	4	2			8	13	1	1			11
Разом за ЗМ2	70	26	10			34	66	6	4			56
Усього годин	140	46	22			72	132	14	8			110

3.2.1. Теми семінарських або практичних занять

№	Назва теми
1	Тема 1. Концептуальні засади сталого розвитку
2	Тема 2. Основні структурні співвідношення національної економіки за умов сталого розвитку
3	Тема 3. Методика аналізу сталого розвитку національного господарства
4	Тема 4. Макроекономічна політика досягнення цілей сталого розвитку у відкритій економіці
5	Тема 5. Аналіз фінансування державних витрат для забезпечення процесів сталого розвитку
6	Тема 6. Механізм забезпечення безпеки сталого розвитку держави та підприємства
7	Тема 7. Теоретичні аспекти мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку
8	Тема 8. Методи і спеціальні прийоми мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку
9	Тема 9. Види, інформаційне забезпечення та організація мікроекономічного аналізу процесів сталого розвитку.
10	Тема 10. Методичні підходи до оцінювання процесів сталого розвитку

3.2.2. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Макроекономічний аналіз в системі управління
2	Основні напрями аналізу структури національної економіки
3	Теоретичні засади побудови макроекономічних моделей державної політики
4	Концептуальні засади формування сталого розвитку суспільства в контексті індустрії 4.0
5	«Зелений» ВВП як індикатор сталого розвитку
6	Детермінанти економічного зростання: сутність та особливості
7	Моделювання механізмів оцінки впливу економічного зростання на формування сталого розвитку регіональних систем
8	Характеристика оптимальних стратегій сталого розвитку
9	Моделювання сталого розвитку регіону
10	Моделювання сталого розвитку: процесні й еколого-економічні аспекти проблеми

3.4. Рекомендована література Базова (основна)

1. Зачківська М. І., Пасінович І. І. Економічний аналіз : навч. посіб. Національний університет "Львівська політехніка". Львів : Растр- 7, 2022. 254 с.
  2. Капустян В. О., Жуковська О. А. Економетрика : підруч. для студентів, які навчаються за спец. 075 "Маркетинг"; Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". Київ : Освіта України, 2021. 221 с.
  3. Мікроекономіка : підручник / А. І. Ігнатюк, В. Д. Базилевич, О. В. Кирильчук, О. Я. Коваленко, В. В. Колоша, Г. М. Лозова, Н. В. Томчук-Пономаренко, І. В. Гончарук; ред.: А. І. Ігнатюк; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ : Ліра-К, 2023. 419 с.
  4. Панчишин С. Макроекономіка : навч. посіб.; Львівський національний університет імені Івана Франка. 4-те вид., випр. і допов. Львів : Априорі, 2022. 523 с.
  5. Паршин Ю. І. Когнітивне моделювання сталого розвитку національного господарства [Електронний ресурс]. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3728>
  6. Цимбалюк І. О. Інвестиційне забезпечення сталого розвитку [Текст] : навчальний посібник Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 244 с. ISBN 978-966-940-521-0 (14,18 д.а.) <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/23341>
  7. Цимбалюк І. О. Павліха Н. В. Економіка добробуту [Текст] : навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 304 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23343/1/econ_dobr.pdf
  8. Цимбалюк І. О. Інституції та інструменти інклюзивного розвитку ЄС: досвід і перспективи для України. EUROPEAN PERSPECTIVE: сучасні виклики та можливості для України [Текст] : кол. моногр. / І. О. Цимбалюк, Д. І. Олійник, С. А. Кошкарів, [та ін.] ; за заг. ред.: Н. В. Павліхи, упорядкування І. О. Цимбалюк. Луцьк : ВежаДрук, 2024. 306 с. Розділ 1.1. С. 8-28.
  9. Цимбалюк І. О. Інклюзивна економіка: шлях до соціальної рівності та економічного розвитку [Текст] : монографія, Наталія Володимирівна Павліха. – Луцьк : Вежа-Друк, 2023. – 320 с.
  10. Чернишова Л. В. Економічний аналіз суб'єктів господарювання: перспективи розвитку. *Наук. вісн./Одес. нац. екон. ун-т.* 2022. № 8. С. 40-47.
- Допоміжна**
11. Дашков С. І. Макроекономічні індикатори в оцінці експортоорієнтованості країни. *Бізнес Інформ.* 2023. № 8. С. 16-23.
  12. Павліха Н.В. Стратегічне євро регіональне співробітництво: основа для активізації зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності в Україні [Текст] : монографія / Наталія Володимирівна Павліха, Олена Зіновіївна Зелінська, Ірина Олександрівна Цимбалюк. – Луцьк : ВежаДрук, 2023. – 432 с.
  13. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Савчук А. Ю. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України [Текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 208 с. ISBN 978-966-940-426-8
  14. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Уніга О. В., Коцан Л. М., Савчук А. Ю. Економіка добробуту: регулювання доходів населення та розвиток ринку праці [Текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 212 с. ISBN 978-966-940-435-0
  15. Стегней М. І., Хаустова К. М. Мікроекономічні чинники розвитку підприємств сфери гостинності в регіоні. *Бізнес Інформ.* 2020. № 11. С. 165-170.

16. Семенча І. Є., Ковальов М. С. Макроекономічний аналіз ефективності регулювання економіки України: ретроспектива та сучасний фінансово-економічний стан. *Проблеми економіки*. 2022. № 2. С. 66-75.
17. Цимбалюк Ірина Фіскальний простір інклюзивного розвитку регіону в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Ірина Олександрівна Цимбалюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 8,65 Мб. ISBN 978-966-940-399-5
18. Цимбалюк Ірина, Павліха Наталія, Цимбалюк Сергій Сталий розвиток спортивно-оздоровчої сфери регіону заради миру та безпеки [Текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 252 с. ISBN 978-966-940-425-1 (14,65 д.а., особисто автора 4,5 д.а.)
19. Лугова Марина, Цимбалюк Ірина, Павліха Наталія Інвестиційна діяльність регіону в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз та напрями активізації [Текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 242с. ISBN 978-966-940-434-3 (14,01 д.а., особисто автора 3,5 д.а.)
20. Безпека сталого розвитку регіонів та територіальних громад України на засадах інклюзивного зростання [Текст] : монографія / Наталія Володимирівна Павліха, Ірина Олександрівна Цимбалюк, Наталія Леонідівна Хомюк, Максим Володимирович Войчук, Анастасія Юріївна Савчук, Владислав Вікторович Коломечук, Сергій Миколайович Цимбалюк. Луцьк : Вежа-Друк. 2022. 514с. ISBN 978-966-940-430-5

Інформаційні ресурси у мережі Інтернет.

1. Національний банк України. Url: <http://www.bank.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України. Url: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. - Url: <http://www.me.gov.ua>
4. Міністерство фінансів України. Url: <http://www.minfin.gov.ua>
<http://www.ssmc.gov.ua>
6. Державна служба статистики. Url: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Worldbank. Url: <http://www.worldbank.org>
8. International Monetary Fund. – Url: <http://www.imf.org>